

Pokalbis su Tomu Venclova

(Atkelta iš 1 psl.)

Olandijoje buvo kas veikti, ir staigmenų niekam nestigo.

Pats Poetry International vyko didžiulėje Rotterdamo koncertų salėje „de Doelen“, kurios architektūra, ypač vario stogas, man kiek priminė naująjį Vilniaus operos teatrą. Rotterdame — vienintelis Olandijos miestas, beveik visiškai sunaikintas per pastarąjį karą; jis atstatytas labai modernus, ir Rotterdamo Meno fondas, kurio globoje yra Poetry International, rūpinasi, kad miesto kultūrinis gyvenimas turėtų tarptautinį ir avangardinį skonį. Tai, žinoma, liečia ir poetus.

Nors buvau informuotas, kad šiemet mano eilės, pasirinktos vad. „vertimo projektui“, vis dėlto nustebeu, kai sužinojau, ką tai praktiškai reiškia. „Vertimo projektas“ yra beveik Poetry International ašis. Visi festivalio dalyviai verčia ir savo kalbas kuriais nors mažos tautos poetų. Vertimai skaitomi baigiamajame, didžiausiame literatūros vakare; taip pat ir visas Poetry International iš dalies nudažomas atitinkamos kultūros spalvomis — tai yra, šiemet jis praėjo Lietuvos ženklu. Pačią pirmąją dieną, nelyginant įvadas, buvo parodytas Jono Mekio filmas apie Lietuvą (beje, kuluaruose girdėjau apie jį pulkivį atsiliepinį). Buvo ir kiek lietuviškos muzikos, įskaitant vieną partizanų dainą. Veikė lietuviškos knygos (tik Lietuvos, tiek išeivių) parodėlė. Vienas didžiausių Olandijos laikraščių „NRS Handelsblad“ skyrė visą puslapį interviu apie Lietuvą ir jos reikalus; taip pat daviau platų interviu ir kultūriniam žurnalui „Tijd“.

— Ką festivaly skaitėte ir kaip buvot sutiktas auditorijos?

— Skačiau du kartus: iš pradžių apie dešimt eilėraščių viename iš vakarų, drauge su keliais kitais poetais. Čia kiekvienas gauna apie pusvalandį, i kurį turi sutilpti eilės originalo kalba ir jų olandiški vertimai. Antrasis kartas buvo „vertimo projekto“ pristatymas baigiamajame vakare. Tam pasirinkau du eilėraščius, rašytus jau emigracijoje: „Berlyno metro, Hallesches Tor“ (spausdintas *Metmenyse*) ir „ugnyje...“ (spausdintas *Aiduose*). Pirmasis eilėraščių kalba apie Berlyno sieną, taigi apie šiuo dienos padalytą pasaulį; antrasis yra veikiau abstraktus. Perskačiau abu lietuviškai, po to visi kiti poetai skaitė juos savo kalbomis, tatau jau užima žymiai daugiau laiko — pagrindinę baigiamojo vakaro dalį. Ta pačia proga buvo ir daugiau pakalbėta apie Lietuvą, jos padėtį ir viltis. Auditorija, ypač per baigiamąjį vakarą, priėmė eilėraščius gerai — sakyčiau, net labai gerai. Manau, ne tik dėl jų pačių, bet ir iš solidarumo su Lietuva.

— Ar festivalyje buvo jaučiama kokia nors bendra pasaulinė dabarties poezijos raida, ar kiekviena tauta turi savo, kitų nepakartojamą kelią?

— Pasaulinė poezija šiandien yra beveik neaprepiama įvairiųjų lypė. Gal tikrų milžinų, tokių kaip Pasternakas ar Dylan Thomas, joje ir stanga, o gal tai tik optinė apgaulė, atsiradusi dėl perspektyvos stoks. Labai skiriasi Vakarų ir Rytų Europos poetų keliai: vakariečiai, apamai paėmus, anarchiškesni, rytiečiai disciplinuoti, labiau vertina kultūrinę tradiciją, kuri jų kraštuose taip žiauriai pažeista (žinoma, ir tarp vienu, ir tarp kitų yra išimčių). Apie „trečiojo pasaulio“ poetus man sunku spėti, bet jie, atrodo, artimesni vakariečiams. Kokio nors „bendro vardiškio“, kaip savo metu romantizmas ar simbolizmas, poezijoje šiuo metu nėra — nebent juo laikytum pilną eksperimentą.

— [domu, kas sudaro tokio pasaulinio poezijos festivalio auditoriją?

— Nors teatrai bei koncertai buvo poetams didelė konkurencija, salė anaipol neliko tuščia — vakarus ateidavo maždaug 500–600 žmonių, o į baigiamąjį vakarą atėjo ir daugiau. Kas sudarė auditoriją, sunku pasakyti, vyravo turbūt jaunimas, be olandų buvo nemažai ir įvairių šalių turistų. Atvyko ir Olandijos bei Belgijos lietuvių — tiesa, tuose kraštuose jų nedaug. Amsterdamo gyvena vilnietis literatas Isakas Kaplanas, visai neseniai pasitraukęs iš Lietuvos. Pulkiai mokėdamas lietuviškai ir olandiškai, jis labai daug prisidėjo prie „vertimo projekto“ ir iš viso teikė neįkainojamas paramas. Pažįstu jį dar iš Vilniaus. Šioje vietoje norėčiau jam viešai padėkoti.

— Kuriuos kitų tautų poetus esate festivalyje sutikę ir ką jiems reiškia aplamai Lietuva, lietuviai ir lietuvių literatūra?

— Keli kvietieji poetai i festivalį neatvyko. Lenkijos valdžia neišleido Stanislawo Baranczako, kuris šių dienų lenkų poezijoje yra bene stipriausias. Mat, jis — šimtaprocentinis disidentas. Nemenkesnis už jį disidentas Kurt Bartsch iš Rytų Vokietijos atvažiavo, tačiau tenyščiai pasieniečiai atėmė visas jo knygas ir rankraščius... Buvo vengras Györgi Dalos (Vengrijoje pastaruoju metu nebespausdinamas), danas Uffe Harder, anglas Kenneth White, švedas Lasse Soederberg, suomis Pentti Saarikoski (beje, gerai žinomas Estijoje), jugoslavas Vasko Popa, Vakarų Vokietijos poetas Michael Krueger, izraelietis Amir Gilboa, itin įdomus airis Desmond O'Grady.

Apie Lietuvą ir lietuvių beveik visi yra šį tą girdėję. Kartais tos žinios pasiekia poetus savotiškais keliais. Ne vienas yra skaitęs vokiečio Johannes Bobrowski romaną apie Donelaitį „Lietuviški klavesinai“ — tas romanas (kurio veikėjų tarpe yra, beje, ne tik Donelaitis, bet ir Vydiūnas) Lietuvą stačiai išgarsino Europos intelektualų tarpe. Michael Krueger skaitė net ir patį Donelaitį, išverstą Hermanno Buddensiege. Györgi Dalos kelis kartus yra buvęs Lietuvoje (su juo turime bendrą pažįstamą Budapešte ir Vilniuje). Amir Gilboa bendrauja su mūsų Iechoku Meru, taigi apie Lietuvą irgi gerai informuotas. Desmond O'Grady girdėjęs apie lietuvių ir airių kalbų ryšius bei dabartines Lietuvos kovas, primenančias Airijos kovas šio amžiaus pradžioje. Tatau nenuostabu: prieš Rotterdame buvau sustojęs Airijos sostinėje Dubline ir tenai centrinėje gatvėje, priešais Dublino paštą (kurio pastatas, beje, yra airių tautinė šventenybė, nes ten gynėsi nuo anglų jų sukilėliai) mačiau didžiulį Nijolės Sadūnaitės portretą...

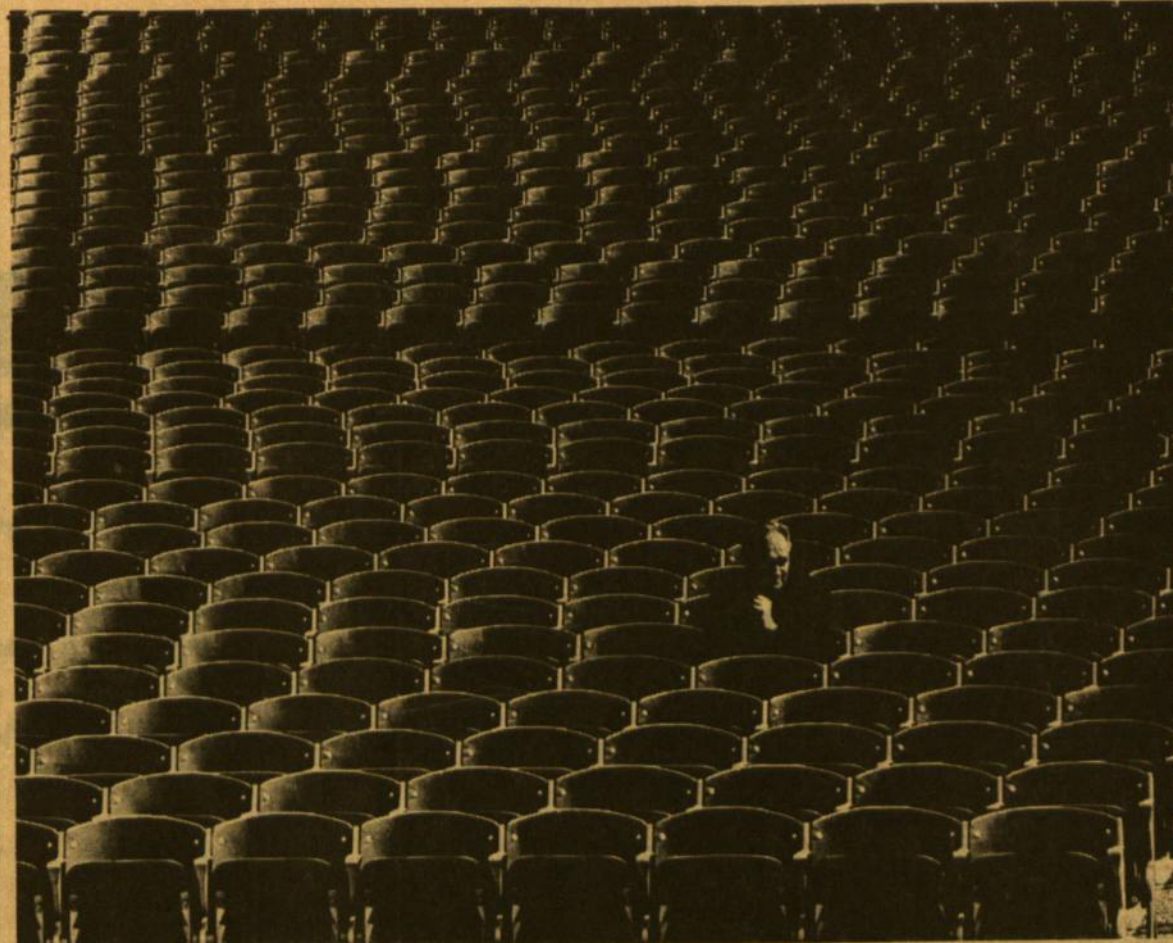
Kasdien po porą valandų dirbome prie „vertimo projekto“. Tie visų poetų susitikimai virsdavo seminarais apie Lietuvą, lietuvių kultūrą ir kalbą. Tikiuosi, po jų susidomėjimas Lietuva ir orientacija jos reikaluose dar kiek padidės.

— Ar festivalyje buvo jaučiama kokia nors bendra pasaulinė dabarties poezijos raida, ar kiekviena tauta turi savo, kitų nepakartojamą kelią?

— Pasaulinė poezija šiandien yra beveik neaprepiama įvairiųjų lypė. Gal tikrų milžinų, tokių kaip Pasternakas ar Dylan Thomas, joje ir stanga, o gal tai tik optinė apgaulė, atsiradusi dėl perspektyvos stoks. Labai skiriasi Vakarų ir Rytų Europos poetų keliai: vakariečiai, apamai paėmus, anarchiškesni, rytiečiai disciplinuoti, labiau vertina kultūrinę tradiciją, kuri jų kraštuose taip žiauriai pažeista (žinoma, ir tarp vienu, ir tarp kitų yra išimčių). Apie „trečiojo pasaulio“ poetus man sunku spėti, bet jie, atrodo, artimesni vakariečiams. Kokio nors „bendro vardiškio“, kaip savo metu romantizmas ar simbolizmas, poezijoje šiuo metu nėra — nebent juo laikytum pilną eksperimentą.

— [domu, kas sudaro tokio pasaulinio poezijos festivalio auditoriją?

— Nors teatrai bei koncertai buvo poetams didelė konkurencija, salė anaipol neliko tuščia — vakarus ateidavo maždaug 500–600 žmonių, o į baigiamąjį vakarą atėjo ir daugiau. Kas sudarė auditoriją, sunku pasakyti, vyravo turbūt jaunimas, be olandų buvo nemažai ir įvairių šalių turistų. Atvyko ir Olandijos bei Belgijos lietuvių — tiesa, tuose kraštuose jų nedaug. Amsterdamo gyvena vilnietis literatas Isakas Kaplanas, visai neseniai pasitraukęs iš Lietuvos. Pulkiai mokėdamas lietuviškai ir olandiškai, jis labai daug prisidėjo prie „vertimo projekto“ ir iš viso teikė neįkainojamas paramas. Pažįstu jį dar iš Vilniaus. Šioje vietoje norėčiau jam viešai padėkoti.

Algimantas Kezy, S. J.

Nr. 24 — Tarp parko kėdžių, Bevilie, IL 1969

Klasikinių formų bei linijų puoselėtojas

POSTERS, VOL. 1-4, Algimanto Kezio meniško fotografijų knygos. Kiekviename tome yra 32, didelio formato (17 x 23 colių) fotografijos, kurias galima lengvai išimti, jei norima pakabinti jas ant sienos. Kiekvieno tomo pradžioje yra įžanga, kurias angliskai parašė Hugh Edwards, Bruno Markaitis, Algirdas Kurasas, George Lane. Vieno tomo kaina \$75.00. Tiražas — 300 egz. (išskyrus pirmojo tomo, kurio yra išleista 750 egz.). Kiekviena knyga sunumeruota ir autografuota. Išleido Loyolas universiteto leidykla Chicagoje.

Ne per seniausiai pasirodė trys pirmieji Algimanto Kezio S.J. nuotraukų plakatų tomai. Netrukus po to išėjo ir ketvirtasis tomas. Tai natūralus žingsnis į di-

ALGIRDAS GRIGAITIS

desnį formatą, i formatą, kuris leidžia žiūrovui lengviau įsivelgti bei įvertinti jo darbus. Kadangi kiekvieną reprodukciją galima atskirai išplėsti, tai įgalina pavienias nuotraukas įreminti ir pasikabinti ant sienų. Aišku, net ir vieno viso tomo iškabimas sudarytų pilnatę parodą. Tačiau tai taip pat įgalina laikas nuo laiko keisti iškabintas nuotraukas. Tai įgalina nuobodu- mą buto ar raštinės dekoravime. Sakysim, gydytojas, savo kabineto laukiamajame nuolat keis- damas nuotraukas, pacientų tar-

pe užsigažuoju kaip jautrus fotografijos menui.

Šie leidiniai nereprezentuoja vėliausio Algimanto darbus, o dar kartą mus perveda per tą nors senoką, bet neišsiamamą foto meno lobyną.

Daugumą savo darbų Algimantas prisistato kaip formos ir turinio meistras. Kiek anksčiau pasirodžiusios jo foto knygos pavadinimas „Form and Content“ yra labai suglaustas, bet tikslus jo kūrybos apibūdinimas. Jo kompozicijos kėtinis akmuo yra formų, bei linijų išdėstymas. Čia reikėtų pastebėti, kad daugelyje atvejų forma pirmąją prieš turinį, t.y. forma nulemia turinį, o ne turinys sudaro formą.

Iš begalinės aibės mus supančių daiktų, bei jų detalių Algimantas išima labai mažą dalelytę tos aplinkos, kuri jo fotografijų rėmuose tampa pilnai išbaigta formų bei linijų sąranga. Jei pabandytumėme bet kurį kompozicinį elementą išimti, ar perkelti į kitą vietą, tuojau pastebėtume, kad nuotraukos kompozicija sugriūna. Ta aplinkos dalelytė gali būti pastovi, atseit, nejudanti, kaip uolos, pastatai ar judanti gyvybė, kaip pralekiantis paukštis. Bet nesvarbu kokio pobūdžio ji bebūtų, ji yra reikalinga visam kompozicijos išpildymui, bei nuotraukos pilnumo išgavimui.

Algimanto fotografiniai objektai nėra kasdieniškai pavirsutiniški. Jis gilinaisi i aplinkos esmę, i pagrindinius elementus, sudarančius mūsų realų pasaulį. Pirmam žiūrovui savitai „klausti“, ką kiekviena jo nuotrauka sako. Tokiu būdu, užuot pirsus kiekvienam žiūrovui tą pačią mintį, pati nuotrauka i kiekvieną mūsų prabyla savita ir kiekvienam suprantams kalba.

O Algimanto nuotraukos yra labai iškalbios. Pirmiausia, tik pažvelgus i bet kurią Algimanto nuotrauką, tuoj pat junti savitą jos nuotaiką. Bet čia tik pradžia nuotraukos iškalbingumo. Algimanto nuotraukose netrūksta įtampos ir jaučiamas konfliktas tarp paskirų kompozicijos elementų. Net paprasti, belapių krūmų stagarų siluetai (Nr. 17) tampa gyvais žodžiais, įrašytais paslaptingu, mums nesuprantamu, o tik pajaučiamu raidynu. O šviesos statmenų ir guslių linijų fonas dar padidina tą paslaptingo rasto įtampą.

Gana daug Algimanto nuotraukų yra tamsaus atspalvio ar bent juose vyrauja tamsūs kompoziciniai elementai. Tai suponuoja gilia, rimtą nuotaiką.

Nuotraukos, kuriose vyrauja tamsus atspalvis, yra tolygūs muzikos veiklams, parašytuose minorinėse gamose. Algimantas nėra šviesaus lengvumo poetas. Jis mums nepristato pastoralinius vaizdų, pilnų šviesos ir pavasariško ramumo. Net ir jo gamtovaizdžiai, kaip Niagara (Nr. 13), yra pilni dramatiškos įtampos. Jo kūrinių yra stipriai kirčiuoti, aišku, fotografiškai židrint.

Kaip visur, tiek gyvenime, tiek kūryboje, yra išimčių, taip ir Algimanto leidinyje, turio prisipažinti, radau išimti. O tai yra nuotrauka Nr. 110. Čia mes matome ežero vaizdą, pilną pastoralinio ramumo.

Bet grįžime atgal ir pažvelkime, kaip Algimantas išgauna tą įtampą, tą dramą savo kūriniuose. Viena iš jo naudojamų priemonių įtampos iškelimui yra kraštutinumų vienas prieš kitą pastatymas. Nuotrauka Nr. 28 yra viena tokia iš daugelio pavyzdžių, iškeliančių priešingybę. Čia Algimantas paima jauną ir tuo pačiu fiziniai silpną berniuką, jį vaizdiniai sumažina beveik ligi miniatiūros ir tuomet jį įsachuoja prieš kažin kokį milžinišką, nejudamą akmenį, kuris tuo pačiu užima didžiulą nuotraukos plotą. Vien savo fiziniu svoriu šis akmenis masė galėtų sutriuškinti tą berniuką, bet berniukas, atrodo, visai nekreipias i tai dėmesio, sau linksmai žaidžia.

Kitą įdomią priemonę įtampai išgauti randame Niagaros krioklio nuotraukoje (Nr. 13). Čia Algimantas ilgą išalkymo pavertę tekantį vandenį i slenkantį masę, pilną jėgos ir net piktumo, o šalia jos pastato kelis nejudančius akmenis, kurie, atrodo, kiekvienu momentu gali būti nunešti tos nesulaikomos srovės.

Dar kita Algimanto priemonė išgauti įtampą yra i nuotrauką įpynimas gyvybės akcento, ar tai būtų vaikas, suaugęs žmogus, ar tik paukštis, ir neleidimas jam dominuoti nuotraukos plote, iš-

nekykla. Tačiau, kiek liečia meninę fotografiją, kur fotografuojamo objekto parinkimas toli lytę tos aplinkos, kuri jo fotografijų rėmuose tampa pilnai išbaigta formų bei linijų sąranga. Jei pabandytumėme bet kurį kompozicinį elementą išimti, ar perkelti į kitą vietą, tuojau pastebėtume, kad nuotraukos kompozicija sugriūna. Ta aplinkos dalelytė gali būti pastovi, atseit, nejudanti, kaip uolos, pastatai ar judanti gyvybė, kaip pralekiantis paukštis. Bet nesvarbu kokio pobūdžio ji bebūtų, ji yra reikalinga visam kompozicijos išpildymui, bei nuotraukos pilnumo išgavimui.

Algimanto fotografiniai objektai nėra kasdieniškai pavirsutiniški. Jis gilinaisi i aplinkos esmę, i pagrindinius elementus, sudarančius mūsų realų pasaulį. Pirmam žiūrovui savitai „klausti“, ką kiekviena jo nuotrauka sako. Tokiu būdu, užuot pirsus kiekvienam žiūrovui tą pačią mintį, pati nuotrauka i kiekvieną mūsų prabyla savita ir kiekvienam suprantams kalba.

O Algimanto nuotraukos yra labai iškalbios. Pirmiausia, tik pažvelgus i bet kurią Algimanto nuotrauką, tuoj pat junti savitą jos nuotaiką. Bet čia tik pradžia nuotraukos iškalbingumo. Algimanto nuotraukose netrūksta įtampos ir jaučiamas konfliktas tarp paskirų kompozicijos elementų. Net paprasti, belapių krūmų stagarų siluetai (Nr. 17) tampa gyvais žodžiais, įrašytais paslaptingu, mums nesuprantamu, o tik pajaučiamu raidynu. O šviesos statmenų ir guslių linijų fonas dar padidina tą paslaptingo rasto įtampą.

Gana daug Algimanto nuotraukų yra tamsaus atspalvio ar bent juose vyrauja tamsūs kompoziciniai elementai. Tai suponuoja gilia, rimtą nuotaiką.

Nuotraukos, kuriose vyrauja tamsus atspalvis, yra tolygūs muzikos veiklams, parašytuose minorinėse gamose. Algimantas nėra šviesaus lengvumo poetas. Jis mums nepristato pastoralinius vaizdų, pilnų šviesos ir pavasariško ramumo. Net ir jo gamtovaizdžiai, kaip Niagara (Nr. 13), yra pilni dramatiškos įtampos. Jo kūrinių yra stipriai kirčiuoti, aišku, fotografiškai židrint.

Kaip visur, tiek gyvenime, tiek kūryboje, yra išimčių, taip ir Algimanto leidinyje, turio prisipažinti, radau išimti. O tai yra nuotrauka Nr. 110. Čia mes matome ežero vaizdą, pilną pastoralinio ramumo.

Bet grįžime atgal ir pažvelkime, kaip Algimantas išgauna tą įtampą, tą dramą savo kūriniuose. Viena iš jo naudojamų priemonių įtampos iškelimui yra kraštutinumų vienas prieš kitą pastatymas. Nuotrauka Nr. 28 yra viena tokia iš daugelio pavyzdžių, iškeliančių priešingybę. Čia Algimantas paima jauną ir tuo pačiu fiziniai silpną berniuką, jį vaizdiniai sumažina beveik ligi miniatiūros ir tuomet jį įsachuoja prieš kažin kokį milžinišką, nejudamą akmenį, kuris tuo pačiu užima didžiulą nuotraukos plotą. Vien savo fiziniu svoriu šis akmenis masė galėtų sutriuškinti tą berniuką, bet berniukas, atrodo, visai nekreipias i tai dėmesio, sau linksmai žaidžia.

Kitą įdomią priemonę įtampai išgauti randame Niagaros krioklio nuotraukoje (Nr. 13). Čia Algimantas ilgą išalkymo pavertę tekantį vandenį i slenkantį masę, pilną jėgos ir net piktumo, o šalia jos pastato kelis nejudančius akmenis, kurie, atrodo, kiekvienu momentu gali būti nunešti tos nesulaikomos srovės.

Dar kita Algimanto priemonė išgauti įtampą yra i nuotrauką įpynimas gyvybės akcento, ar tai būtų vaikas, suaugęs žmogus, ar tik paukštis, ir neleidimas jam dominuoti nuotraukos plote, iš-

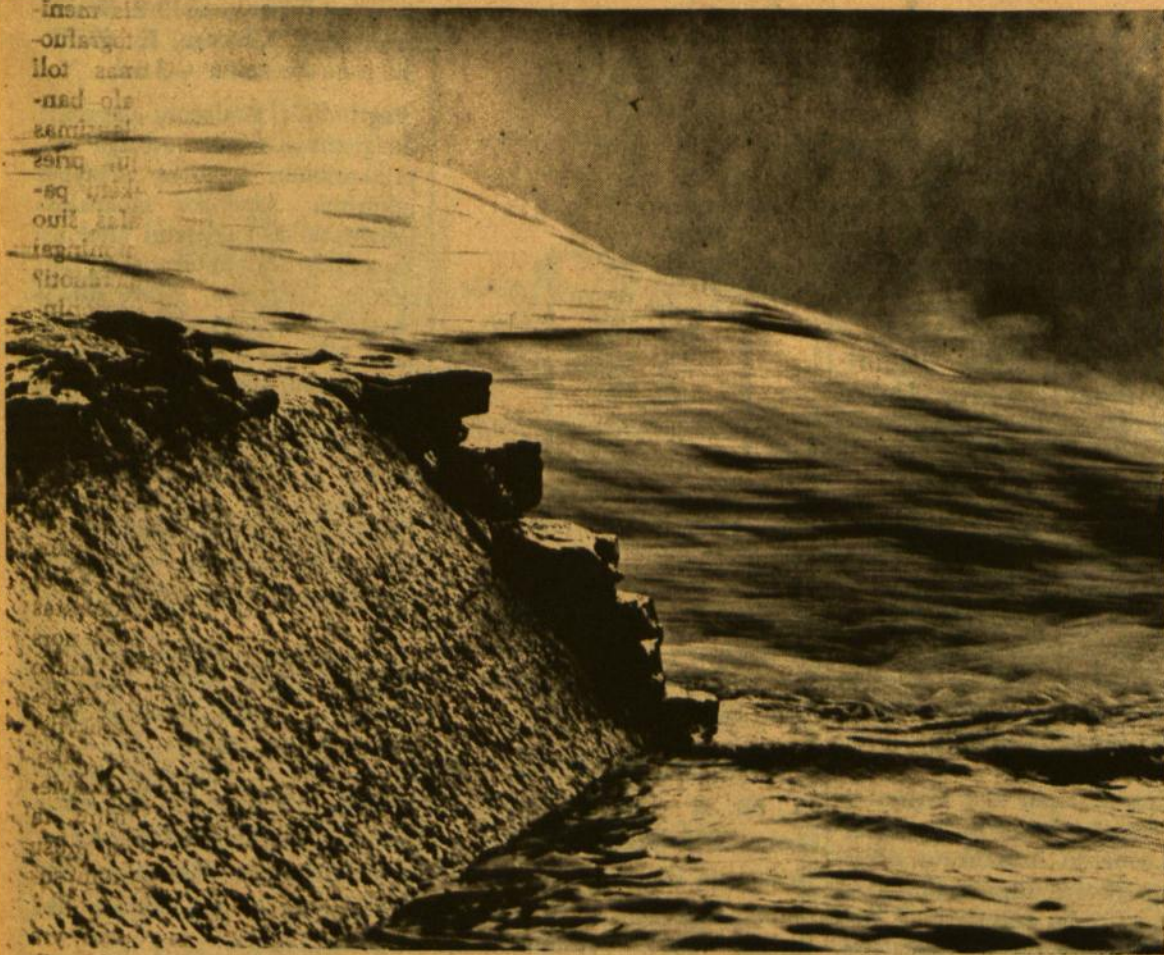
(Nukalta i 3 psl.)

Algimantas Kezy, S. J.

Nr. 8 — Continental Bank, Chicago, IL 1967

Algimantas Kezy, S. J.

Nr. 28 — Olandų miestely, Holand, MI 1977

Algimantas Kezys, S. J.

Nr. 13 — Niagaros krioklys, N. Y. 1968

(Atkelta iš 2 psl.).

chuoti ji prieš medžiaginę masę. Kompozicinė prasme ši gyvybė tampa centriniu objektu, kai tuo tarpu nuotraukos visumą valdo negyva, kartais grasinanti medžiaga. Gyvybė tampa tik miniatiūra prieš medžiagos milžiną, ir tokiu būdu įvedama įtampa tarp gyvybės ir medžiagos. Žengiant vien žingsnį toliau, galima sakyti, turime lyg ir psichologinį konfliktą tarp nors ir mažos, bet galvojančios, būtybės ir negyvos masės. Tik pažvelkime į nuotrauką (Nr. 24). Čia totaliai vienišas žmogus yra lyg nešamas kėdžių jūros bangų. Jisai net nebando tos jūros kontroliuoti. Atvirkščiai, ta jūra, totaliai jį apsupusi, laiko savo narvuose. Bet anas žmogelis, nenusiėgęs, tik pasinėręs savo mintyse, sėdi patenkintas, visai nepajusdamas tų kėdžių. Kitas panašus pavyzdys būtų nuotraukos Nr. 8 ir Nr. 57. Čia vėl palyginti miniatiūrinis žmogus yra lyg grąsinamas pastatų didumo.

Norėtusi padaryti dvi pastabas, kiek jos liečia Algimanto nuotraukose medžiaginės aplinkos panaudojimą. Pirmiausia, su labai mažomis išimtimis, Algimanto darbuose matome žmogaus sukurta aplinką, t. y. miestovaizdį: pastatus, bei pastatų fragmentus, jo gamtos nuotraukos yra daug retesnės ir tos pačios nepasizymi gamtos, kaip tokios, užakcentavimu. Tai tikriausiai atspindi jo gyvenimo didžiąją dalį, praleistą miesto aplinkoje, ir tai kad žmogaus sukurta aplinką, susidedanti iš aišrių grietelių linijų, teikia daugiau galimybių grafiškai stiprioms kompozicijoms.

Antroji pastaba liečia padalinimą nuotraukos erdvę tarp gyvų objektų ir statinės aplinkos. Kaip jau anksčiau buvo pastebėta, Al-

gimantas didžiąją dalį nuotraukos ploto skiria negyvajai aplinkai, į kurią įveda „mažą“ gyvybę. Simbolinė prasme žiūrint, galima sakyti, jog Algimantas mato žmogų, ar šiaip gyvą gamtos puse, lyg paskendusią medžiaginės, negyvosios aplinkos jūroje. Jo nuotraukose mes, nematome galvalingos, besiveržiančios gyvybės, kuri karaliautų šioje žemėje. Pas jį gyvybė yra lyg kampininkė šiame pasaulyje.

Visus foto menininkus galima suskirstyti į dvi pagrindines grupes. Vienai grupei priklauso tie, kurie išranda, kitai grupei priklauso tie, kurie suranda fotografuoti. Išradėjai „sukuria“ nuotrauką, pasinaudodami įvairiomis techninėmis bei optinėmis priemonėmis. Jie taip pat manipuliuoja nuotrauka, arba, geriau pasakius, negatyvus savo laboratorijose, iš kelių padarydami vieną, sujungtinę nuotrauką. Atradėjai gi nesinaudoja šiomis, dirbtinėmis priemonėmis. Jie eina per pasaulį ir ieško išraiškų, jiems kyla pasakančių daiktų sąrangų, ar gyvenimo momentų. Jie mums pristato tą tikrąjį pasaulį, kuris mus nuolat supa, tiesa, jį perleisdami per savo fotografinę prizmę. Ši prizmė tačiau ne visuomet interpretuoja tą mums taip gerai pažįstamą, kasdienišką aplinką lygiai taip pat, kaip kad daugelis mūsų ją mato.

Pirmu žvilgsniu gali atrodyti, kad išradėjams turi būti daug sunkiau laboratorijoje sukurti nuotrauką, negu atradėjams tik nufotografuoti jau esančią aplinkos momentą. Tačiau iš tikrųjų yra atvirkščiai, o ypač tada, kai kalbame apie aukšto meninio lygio nuotrauką. Surasti ir išskirti vaizdinį momentą, duodantį tikslią kompoziciją ir tuo pačiu turintį reikšmingą turinį,

gali tik gilaus meninio pajautimo ir „greitos akies“ foto menininkai.

Algimantas, be abejo, yra atradėjas ir, sakyčiau, aukšto lygio atradėjas. Aš dar pridurčiau, Algimantas yra klasikinis atradėjas — fotografas. O tokiu jau mažai yra likę. Jisai neprikrauja į savo nuotraukas fotografinio džiazo, t. y. pigios tematikos ar žigoniško margumo. Jisai yra labai santūrus savo kompoziciniuose elementuose. O jo darbų temoms taip pat nepretenduoja į reklamą pripažinimą. Klasikinės paprastumas yra jo fotografinis antspaudas.

Klasikinis formų bei linijų puoselėtojas negali būti gilus portretistas, žmogaus psichės gvildintojas. Ir tai visiškai tinka Algimantui. Kartais kyla jausmas, ar tik jisai sąmoningai nevengia žmogaus artumo? Dauguma žmonių jo nuotraukose yra atokūs tiek pačiam fotografui, tiek žiūrovui. Jie yra naudojami tik nuotraukos nuotaikai išgauti, bet visai ne kaip pagrindinis objektas. Algimantas nerodo jokio noro per žmogaus veidą gilintis į žmogaus charakterį ar jo išgyvenimus. Nors, vartant šiuos tomus, kaip deimantūkus sužibo keli darbai, kuriuose Algimantas priartėja ir prie žmogaus, tiksliau vaikų. Šiose nuotraukose (Nr. 71 ir Nr. 83) Algimantas lyg palūžio išvydęs vaiką paprastumą, ir neišlaikė nenufotografavęs tų reikšmingų momentų. Reikia pastebėti, kad Algimantas kituose savo leidiniuose turi daugiau ir, sakyčiau, jautresnių šio žanro nuotraukų. Šie Algimanto darbai nėra portretai tikra to žodžio prasme, o tik kelios prabėgančios vaikščiavimo gyvenimo prolaistės.

Čia, aišku, peršasi Algimantui pasiūlymas: kadangi šio tipo nuotraukos yra visapusiškai pavykę, tad kodėl nepasigilinti kiek daugiau ir šiam fotografijos žanre?

Liečiant nuotraukų parinkimą šiems keturiems tomams, neradau jokio bendro vardiklio. Apie tai paklaustas, pats Algimantas paaiškino, kad nuotraukos šiuose albumuose nėra parinktos atstovauti kuriai nors specifinei temai ar net nuotaikai. Šie keturi albumai yra lyg katalogas paskirų nuotraukų, kurios būtų perkamos ir naudojamos pavieniui, jau išplėčiant iš albumų.

Mano manymu, tai nėra tikslusėjimas. Kadangi šie albumai yra puikiai leidėjo apipavidalinti, jie, be abejo, fotografinio meno mėgėjų bus laikomi kaip yra, t. y. neišplėčiant atskirų lapų. Todėl būtų buvę tikslu sugrupuoti paskirų temų nuotraukas į atskirus albumus, nuotraukų eiga duodant tam tikrą logiką.

Užkliudžius nuotraukų atrin-

Alfonsas Nyka - Niliūnas

TENEBRAE

Iškilus iš Tenebrae,
Pirmąkart atvėrusi akis, tu gulėjai
Edene, ant jaunos Hiddekel upės kranto,
Žiūrėdama į savo nuogą kūną,
Tapusi žodžiu, kuri
Aš tau turėjau pasakyti.

Atletiškas ir jaunas
Angelas stovėjo prieš tave,
Amžinojo atsiųstas nubausti,
Neatitraukdamas didžiulių
Nepraregėjusių akių nuo tavo
Medum ir pienu
Trykštančių krūtų.

Bet angelas ir aš,
Neradę žodžio, buvom nubausti,
Nutrenkiant į Tenebrae,
Kur mes abu, akli,
Ieškom tavęs tamsoj.

1979

RYTAS IŠDAVĖ TAVE

Rytas išdavė tave, įrašęs
Paskutinę M raudonu
Atsiminimų rašalų į skaismo knygą.
Paliktą prieš daugelį metų
Ant mūsų lango. Pievose ir girioj skamba
Laukinis Persefonos balsas.

Laiškas įsitempė iki trūkimo. Laiškas.
Bet kam? Ir aš staiga regiu:
Mūsų nesuskaitomais langais namų kieme
(Kur mus atvedavo dryžuota
Prijuoste besišluostanti akis sena tarnaitė)
Vidurnaktį (po šermuonų) sugrįžus stovi
Tavo akis nuleidusi vėl
Skudurine lele ant rankų,
Atėjus paskutinį kartą
Pažvelgti į nebeatsakomą ir tuščią
Kambarį, kur skamba
Laukinis Persefonos balsas.

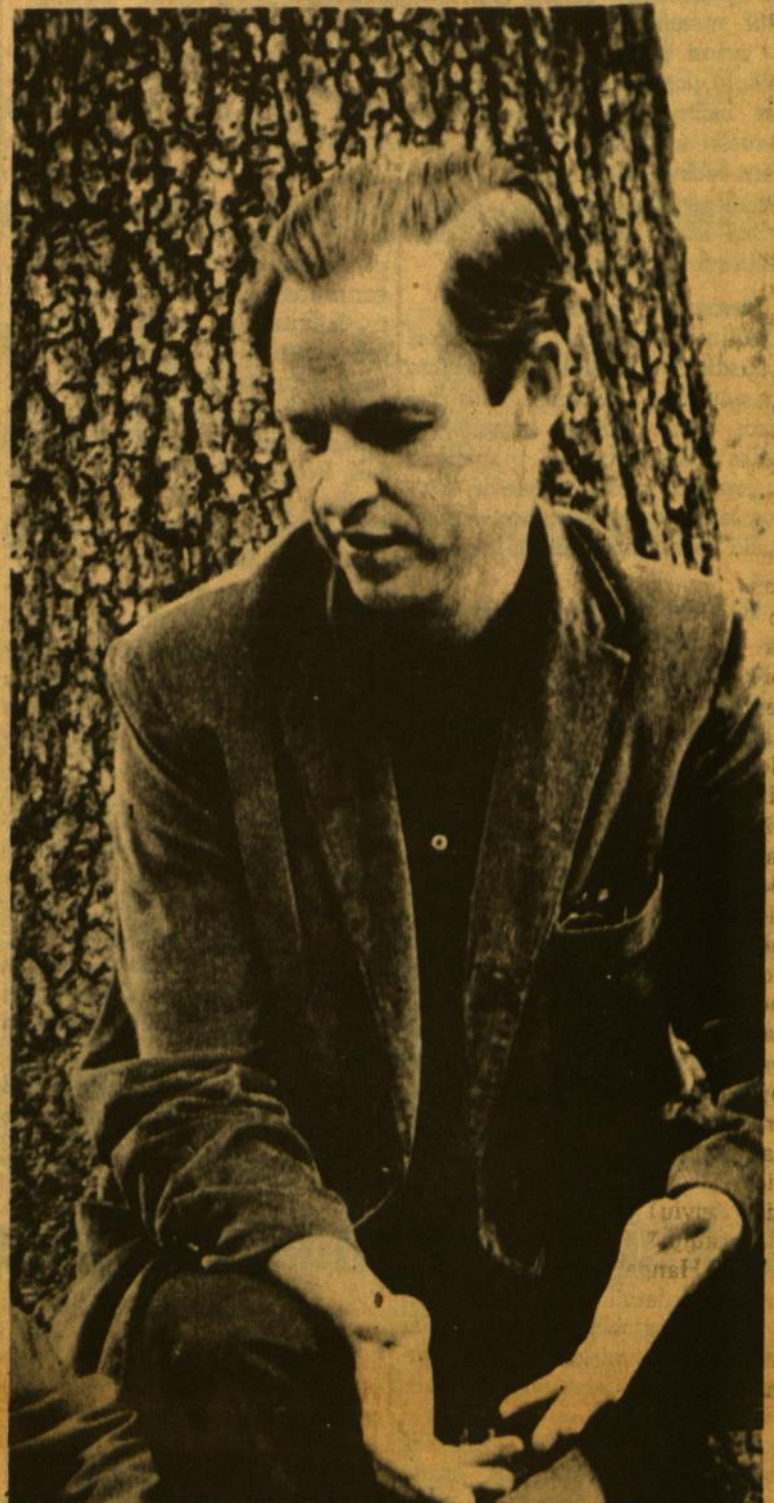
1979

SOMA SEMA

Ir šiandien dar atsimenu — tai buvo
Sapne (nors tu sakai, kad negali
To sapno prisiminti), m ū s ū
Sapne, kurs vis dar stovi prieš akis.
Klausyk: mes bėgome abu uždušę,
Laikydami, kaip vaikai, už rankų,
Aukštais koridoriais, nukabinėtais
Senoviškais žemėlapiais ir herbais
(Bet kur? Kieno tas namas? Kokiam
Krašte? Ir ar galėtumėm jį rasti?),
Per tamsią oratoriją, kurios
Skliautų aukštybėje vargonai užė
Gregorianiškas maldas. Iš ten
Staiga patekom į nuožulnių rūmų
Obsceniškai vešlių gelių terasą
Su prieplauka, kurioj, kaip Claude Lorrain
Marinoje, bures išskleidė, laukė
Maži ir dideli laivai — kaip paukščiai,
Ir jų aukštų jareivių akyse
Gulėjo mirusi raudona saulė.

Ir jie mus išvežė. Ir nebegrižom —
Nei aš, nei tu. Mes niekad nebegrižom
Ir niekad nebegrišim. Nuo to laiko
Nebesam, nebebuvom ir nebūsime,
Net nežinodami, kur mūsų kapas:
S o m a s e m a.

1954

Alfonsas Nyka-Niliūnas

Nuotrauka Vytauto Maželio

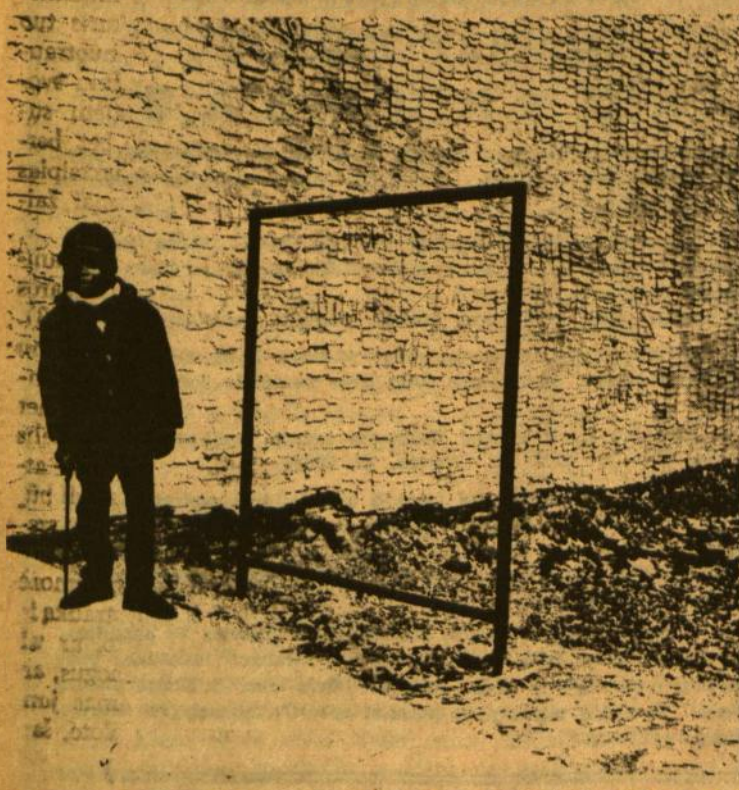
Ryškiajam žemlininkų kartos poetui Alfonsui Nykai-Niliūnui š. m. liepos 15 d. suėjo 60 metų. Tai netikėtumas! Juk, atrodo, dar taip neseniai žemlininkai spaudoje ir šiaip viešomis progomis būdavo vadinami „jaunaisiais poetais“. O šiandien jie visi jau peržengė arba žengia per 60 metų slenkstį. Normaliai laisvos tautos kultūriniam gyvenime Alfonso Nykos-Niliūno atveju jau būtų prirašyta nemažai studijų apie jo poezijos knygą, studentai gilintųsi į disertacinius eilėraščių kodus, būtų leidžiami jo kūrybos rinktiniai bei visumos tomai. Tačiau šiandien pavergtoje tėvynėje ir Alfonso Nykos-Niliūno, ir kitų žemlininkų žemlininkų viešumoje kaip ir nėra, o išvija savo dėmesį talpi nukreipus į visai kitas eritis. Tokiame rašytojo egzilo gyvenimo kontekste mūštos suaktyvės proga spausdiname čia pluoštą jo naujų eilėraščių, džiaugdamiesi dideliu ir dar vis didinamu poeto indėliu visos mūsų literatūros srudan.

NEGRĮŠK

Einu iš namų,
Nors vis dar neišmokau
Grįžimo kalbos.

Papūgos rikšas. Lentynėlės
Dialektika ir metafizika.
Apakusi dagerotipija.
Dievų ir žodžių kūnai.
Gramatikos laukuos
Mūsų laukia Klitemnestros.
Alkestis mirė:
Negrišk!

1977

Algimantas Kezys, S. J.

Nr. 68 — Šiaurinėje Philadelphijoje, PA 1968

no muziejais. Tik paskutiniam dešimtmetyje fotografai drįso išdėsti didesnį formatą. Kai aš kieno namuose pamatau gražiai įremtą, didelę nuotrauką, man pakutena paširdžius, ir aš mintyse nusilenkiu prieš tų namų šeimininką. Algimantas išeidamas į didesnio formato vandenį, eina su progresyvia fotografinio meno srove.

Paminėtina, kad Algimantas prieš kiek laiko šiaurinėje Chicagoje atidarė savo paties meno galeriją. Pirmutinė šios galerijos paroda buvo jo paties retrospektinis darbų pristatymas. Taip pat paminėtina, kad Algimantas yra pakviestas su savo darbais į garsiąją Keystone galeriją Kalifornijoje.

Red. pastaba. Po neseniai įvykusios Algimanto Kezio fotografijų parodos „Galerijoje“ (744 N. Wells St., Chicagoje), Kezys susilaukė palankių atsiliepimų amerikiečių spaudoje (Chicago Sun-Times, Chicago Magazine) ir buvo pakviestas kitų galerijų išstatyti savo darbus: 1) Douglas Kenyon galerijoje (155 E. Ohio, Chicago) jo paroda vyks da bar iki rugsėjo 4 d.; 2) Keystone galerijoje, Santa Barbara, CA — visą rugpjūčio mėnesį; 3) Kroch's and Brentano's knygų parduotuvės vitrinėje Chicagos miesto centre — Kezio fotografijos apie Chicagos miesto bažnyčias (paroda jau pasibaigė). Kezio fotografijų kaina šiose galerijose yra \$250.00 už vieną.

Išleidžiama Telsių vyskupija

Bronius Kvilkys, "Mūsų Lietuvos" keturtomo autorius, kurio paskutinis tomas pasirodė 1968 metais, ėmėsi naujo darbo — ryžosi pradėti naujo serijinio veikalų paruošimą. Tai "Lietuvos bažnyčios". Užprojektuota paruošti ir išleisti 6 tomai, skiriant kiekvienai vyskupijai po tomlą. Ši veikalų atskirais tomiais ryžosi leisti Amerikos Lietuvių bibliotekos leidykla.

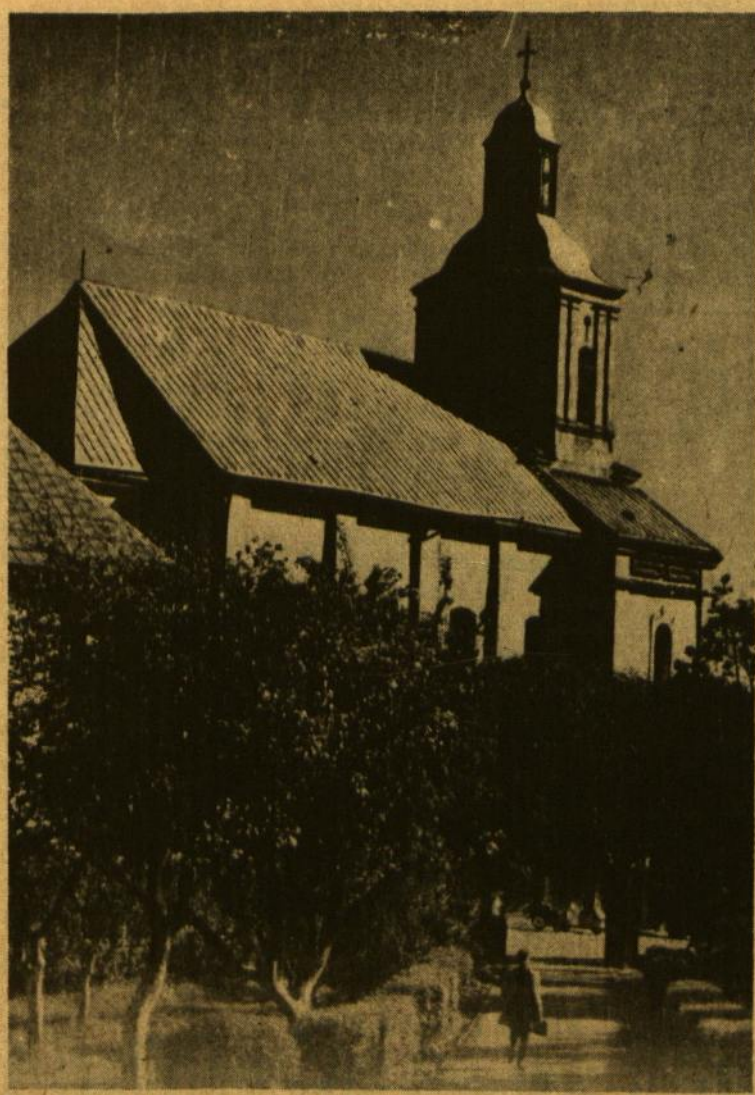
Pirmasis veikalas tomas — "Telsių vyskupija" baigiamas spausdinti Mykolo Morkūno spaustuveje, Chicagoje. Šios vasaros metu Zonne knygriškla atliks įrašymo darbus, o spalio 3 d. Jaunimo centro kavinėje knygos leidėjas yra numatęs suruošti šio neeilinio veikalų susitikimą.

Reikalas uždokumentuoti raštus ir iliustracijas medžiaga Lietuvos bažnyčių istorijos bruožas labai aktualus ir skubus, nes nuo 1944 metų bažnyčios okupantų įnirtingai gniaunamos iš šorės ir vidaus. Buvo sunaikinta daug įdomių, be galo vertingų religinių paminklų bei meno kūrinių, skulptūrų, senų freskų, vitražų, vargonų, liturginių daiktų. Daug kur sužaloję vertingi interjerai. Nemaža bažnyčių buvo iš katalikų atimta ir paversta įvairiais sandėliais. Daug pastatų žuvo karo audrose. Daug bažnyčių pastatų neprižiūrėti nyksta.

Pradėta nuo Telsių vyskupijos daugiausia todėl, kad knygos autoriui pavyko pirmiausia surinkti iliustracijas medžiagą. Pateikiama net apie 1000 šios vyskupijos bažnyčių bei kitų religinių objektų nuotraukų: bažnyčių (iš lauko ir vidaus), varpinių, koplyčių, šventoriaus vartų, kryžių, etc. Viso šiame tome aprašytos 176 bažnyčios. Gal keturi penktadaliai nuotraukų naujos, gamintos paskutinių kelerių metų laikotarpiu. Knygos autorius, telkdamas medžiagą, turėjo bendradarbių ne tik išėjioje, bet ir okupuotoje Lietuvoje. Redakcinį kolektyvą sudarė: Paulius Jurkus, Bronius Kvilkys, kun. Petras Patlaba ir kun. Anicetas Tamošaitis. Architektūrinės pastabas paruošė dr. Jurgis Gimbutas. Knygą meniškai apipavidalino ir viršelį nupiešė leidinio techniškasis redaktorius dail. Petras Aleksa. Telsiškiai kunigai išėjioje ir kiti geradariai parėmė leidinio darbą, pradžia sudėdami nemažą auką.

Sovietinė okupacija gali dar ilgesnį laiką užsistėti. Vadinasi, bus tęsiamas ir bažnyčių naikinimas. Tokio plačios apimties veikalas apie Lietuvos bažnyčias okupuotame krašte neįmanoma nei paruošti, nei išleisti. Taigi labai gerai, kad šio darbo buvo imtasi išėjioje.

Turime gerų duomenų, kad ši knyga bus graži dovana ne

Telsių katedra, 1978 m. nuotrauka.

(B. Br. Kvilkio archyvo)

tiktai išėjioje, bet ir pavergtosios Lietuvos lietuviams. Knygos autorius toliau renka medžiagą kitiems tomams. Skaitytojai kviečiami jam padėti. Turintieji baž-

nyčių, koplyčių, varpinių ir kitų religinių nuotraukų, prašomi rašyti Br. Kvilkui, 5747 So. Campbell Ave., Chicago, IL, 60629.

Lėktuvas skrenda žmogaus jėgomis

Šį pavasarį Chicago Mokslo ir pramonės muziejuje buvo įdomi proga apžiūrėti aviacijos keistenybę. Tai žmogaus jėgomis varomas lėktuvas, kurio 1979 m. buvo perkristas Anglijos kanalas.

Šis skridimas yra reikšmingas aviacijos technologijai.

Atrodo, kad kartais technologijos srityje grįžtama į protėvių pramindžiotus girių ir laukų takelius, į jų senoviškas, tamsokas bandymų laboratorijas. Šiandien, su moderniomis XX a. analizės priemonėmis bei ištekliais, vėl bandome išspręsti anuokart neišspręstus uždavinius. Šis savotiškas, istorinis žvilgsnis į technologiją yra įdomus. Juo motyvuojame jaunesniąją kartą, o taip pat geriau ir ypatyčiau suprantame praeities dirbusius išradėjus bei mokslininkus genialumą, padarytas klaidas ar tuometinės technologijos ribas. "Draugo" skaitytojams tokios temos yra lengviau suprantamos, jos dvelkia savotiška romantika ir gal šiek tiek paryškina dabartinių dienų technologijos sūkurį, kuriame visi gyvename. Patekę į šiandieninę JAV energijos krizę, tokiu žvilgsniu vėl susikaupime prie žmogaus proto bei raumenų išteklių ir bandomė, pasitelkę technologiją, vis plačiau praversti duris išradimams, patobulinimams, naujovėms. Šalia šio visko, be abejo, yra malonu pasidžiaugti pačiu principiniu pasiekimu laimėjimu.

Tokios mintys sukausi rašant apie žmogaus jėgomis, be jokio motoro, varomo lėktuvo sėkmingą skridimą. Tai yra įdomus, daug žadantis technologijos laimėjimas, jau šiandien įrašytas į aviacijos istoriją. Apie jį, nėra kalbos, dar daug girdėsime kad ir XXI-me amžiuje.

Panašus lėktuvas, to paties konstruktoriaus pastatytas 1977 m. nuskrido truputį toliau kaip mylią; 1979 lėktuvas perskrido Anglijos kanalą. Apie šį įvykį jums rašo mūsų vizito muziejuje partneris ir šio straipsnio bendrininkas Tomas Dundzila:

ANTANAS DUNDZIJA IR TOMAS DUNDZIJA

Alan, smarkiai mindamas kojomis pedalus, vien savo jėgomis pakilo lėktuvu į orą. Lakūnas ne tik vairavo lėktuvą, bet, mindamas kojomis, kartu suko jo propelerį. Šį kartą pakilimas buvo ypatingas tuo, kad skridimo tikslas buvo už 22 mylių esanti Prancūzijos pakrantė. Pakilta Anglijos Folkstone apylinkėse, laimėjimą nusileista Cap Griz Nez, Prancūzijoje, perskridus Anglijos kanalą. Vien žmogaus jėgomis per 2 val. 49 min. nusikrista 22 mylios ir 453 jardai. Daugiausia teko skristi tik kelių pėdų aukštyje virš bangų, nors skristi ir 15 pėdų ir tik kelių inčų aukštyje. Atlikęs skridimą lakūnas, kartu su specialiai pastatyto lėktuvo konstruktorium dr. P. MacCready, laimėjo 200,000 premiją, kurią paskyrė industrialistas Kremer ir britų Karališkoji aeronautikos draugija.

Ju lėktuvas buvo ypatingas, pritaikytas žmogaus varomam skridimui. Lėktuvo sparnai, kaip matėme muziejuje, yra apie 93 pėdų ilgio ir 472 kv. pėdų ploto. Lėktuvą stumia piloto kojomis minamas, 13 pėdų 6 in. skersmens propeleris. Tačiau lėktuvas sveria tik 55 svarus, gi su lakūnu — 215 sv. Taigi sparnų apkrovimas tėra tik 215/472 = 0.455 = 7.3 uncijos per kv. pėdą, beveik juokingai mažas. Lėktuvas

yra aptrauktas labai lengva, Du Pont bendrovės pagaminta, plastikine medžiaga ir buvo pavadintas "Gossamer Albatros" — lietuviškai išvertus, "Voratinklinis albatrosas".

Užrietus galvą ir vaikščiojant muziejuje, noromis nenoromis prisiminė graikų mitologijoje randamas Ikaras. Jis, prie rankų ir kojų vaškų prisiklijaves paukščio plunksnas, išpūdingai ne tik skrido, bet ir žuvo. Per aukštai iškilus, saulės spinduliai ištirpė vašką, atspalaidavo plunksnos ir "pirmasis žmonijos lakūnas" žuvo jūros bangose...

MŪSŲ KALBA

Dalyvinės aplinkybės

Dalyviai, pusdalyviai ir padalyviai sakinyje eina kuria nors aplinkybe. Kai jie vartojami vieni, kableliais neskiriami, pvz.: Žaltys, atsigręžęs prašneko žmogaus balsu. Kai dalyvinės, pusdalyvinės ir padalyvinės aplinkybės išplečiamos bent vienu savarankišku žodžiu ir įgyja prasminį bei intonacinį savarankiškumą, jos gauna sakinio vieneto reikšmę, atsako į tą patį klausimą ir tada išskiriamos kableliais, pvz.: Žaltys, atsigręžęs į Eglę, prašneko žmogaus balsu. Nesvarbu, ar

šios dalyvinės, pusdalyvinės ir padalyvinės išplestos dalyys yra sakinio pradžioje, viduryje ar pabaigoje. Lietuvoje veikianti Lietuvių kalbos komisija tokių dalių skyrybą aiškina šiais pavyzdžiais: Išėjusi iš miško, mergina net stabtelėjo. Girdėdami jos pasakojimus, vyrai tik juokėsi. Jis ilgai negalėjo užmigti, prisimines tą netikėtą susitikimą. Stebėjosi visa šeima, girdėdama tokią keistą kalbą.

Tačiau kableliais išskiriamas ir vienas dalyvis, pusdalyvis ir padalyvis, kai juo prijungiamas šalutinis sakiny, pvz.: Vaikas, norėdamas, kad jį pasiimtų kartu, ėmė prašyti.

Išplesti dalyviai, pusdalyviai ir padalyviai, neturintys prasminio bei intonacinio savarankiškumo, kableliais neskiriami, pvz.: Kai kas ir nieko nepadaręs išlisi. Motinai net pagalvojus apie tai rankos dreba. Visą vakarą marti nosį nukabinus vaikščioja. Tu manęs iš aukšto žiūrėdamas neįbauginsi. Saulė šildė savo spinduliais ir kaip įmanyma gaivino. Jis labai susirūpinęs grįžo iš darbo. Rytą jie dirbs laukuose iki saulės leidžiantis. Miško žvėrim sunkiausia būna žiemai bai-

Nauji leidiniai

• **Leonardas Andriejus, ETERNAL DREAM.** Selected poems. Edited and translated by Jonas Zdanys. Published by Manyland Books, Inc., 84-39 90th D Street, Woodhaven, N.Y. 11421. Library of Catalog Card No.: 77-72585. ISBN 0-87141-061-3 Printed in The United States of America by Franciscan Press, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Rinkinys 68 psl., kietais viršeliais, aplanko ir viršelio piešinys Romo Viešulo. Knygos kaina — 6 dol.

Tai jau antrasis poeto Leonardo Andriejaus poezijos pluoštas, pateikiamas anglų kalba. Pirmasis toks buvo "Amens in Amber" 1968 m.

Trijų puslapių šios knygos įvade vertėjas Jonas Zdanys aptaria Leonardo Andriejaus poezijos ypatybes ir supažindina skaitytoją su pačiu autoriumi. Rinkinyje spausdinami 46 eilėraščių.

Antano Vaičiulio poezijos knyga

Mūsų literatūros raidoje Antanas Vaičiulaitis yra labiausiai žinomas kaip puikaus stiliaus ir skaitytąjį pririšančių temų beletistas. Tačiau visą laiką jis nebuvo užsidaręs ir nuo poezijos. Nors ir ne po daug, bet vis laiks nuo laiko pasirodydavo jo eilėraščių mūsų kultūrinėje periodikoje. O dabar štai Lietuviškos knygos klubas Chicagoje išleidžia visą Antano Vaičiulio eilėraščių rinkinį. Tai kruopščiai atrinkta ir savo forma labai išbaigta poezija. Knyga pavadinta gražiu, skambiu vardu: „Ir atlekė volongė“. Šiai eilių knygai viršelį yra nupiešęs dail. Viktoras Petravičius. Leidinyje bus metoli 60 ilgesnių ir trumpesnių eilėraščių, suskirstytų į šiuos skyrius: Šiurės sodas, Prie žaliųjų vandenų, Debesėliai, Pieva. Knyga jau yra lauzoma į puslapius „Draugo“ spaustuveje ir skaitytojams bus atiduota ateinančių rudenį.

Lietuvių ekslibriai

Amerikos Lietuvių bibliotekos (Lithuanian Library Press) leidykla šiuo metu intensyviai ruošia Vitolio Vengrio knygą „Lietuvių ekslibriai“. Leidinyje bus istorinė lietuvių ekslibrių apžvalga, pradedant 16 šimtmečiu, einant per nepriklausomos Lietuvos laikotarpį iki pat šių dienų. Knygoje bus reprezentuojami 44 dailininkai, įdėtos jų biografijos ir ekslibrių pavyzdžiai.

Leidykla labai stengiasi, kad knyga būtų atspausdinta iki rugpjūčio 21 d., kada Vienoje, Austrijoje, prasidės tarptautinė ekslibrių paroda. Joje dalyvaus taip pat daug lietuvių dailininkų, ekslibrių mene aiškiai pirmaujančių.

Žibuntas Mikšys Chicago miesto centre

„Galerijoje“ (744 N. Wells St.) vakar atidaryta lietuvių grafikos paroda, pavadinta angliskai „European Graphics“. Paro-

giantis. Išsisi tėvų baidydamos, pareisi duonos ieškodamos. Ir vėgis nevagia kitiems matant. Vaisis žiūrėjo į mokytoją akis išplėtas. Visi atėdavo ne tik šventiškai nusiteikę, bet ir šventiškai pasipuošę (Vincas).

Stasys Barzdukas

Antanas Balčytis, 6819 S. Washenaw Ave., Chicago, IL 60629. Šio numerio kaina — 3 dol.

Pagrindiniai straipsnių akcentai: Steigiamasis seimas atbeigė nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimą; Amerikos mokyklose išveivų vaikai auklėjami kitokiais žmonėmis negu jų tėvai augo Lietuvoje; Užsienyje išlikę diplomatai Vliko esmę suprato kitaip, negu ją suprato jo kūrėjai; Didėjant sovietų apsiginklavimui ir jų agresyvumui, kartu didėja ir jų grėsmė laisvajam pasauliui; Pabaltijo aneksijos nepripažinimas yra vienas JAV politikos bruožas; Donelaičio kūrybos genijus nebuvo laiku suprastas bei įvertintas tiek svetimuju, tiek ir savuju.

• **Jokūbas Kregždė, REFORMACIJA LIETUVOJE.** Istorinė apybraiža. I tomas. Devenų Kultūrinio fondo leidinys, Nr. 5. Išleista 1980 m. Chicagoje. Viršelis dail. inž. Hermano Povilonio. Spaudė Mykolo Morkūno spaustuve Chicagoje. Tiražas — 600 egz. Kaina — 5 dol. Leidinys iliustruotas, 272 psl.

Jie suskirstytį į šiuos tris skyrius: You are my Father; Again the night; Shores of oblivion.

• **TÉVYNĖS SARGAS, 1980 m., Nr. 2.** Leidžia Popiežiaus Leono XIII literatūrinis fondas. Redaguoja Petras Maldeikis, 117 Sunset Drive, Hot Springs, Arkansas, 71901. Administruoja

doje gyvena Paryžiuje gyvenančio dail. Žibunto Mikšio darbai. „Galerija“ atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus sekmadienį, nuo 11 val. ryto iki 6 val. vakaro. Telefonas: 280-1149.

Parodų tvarkaraštis „Galerijoje“:

Liepos 18 - rugpjūčio 16: Lietuvių grafikų paroda, pabrėžiant Žibunto Mikšio kūrybą.

Rugpjūčio 22 - rugsėjo 26: Algimanto Kezio fotografijų ciklas „Medžiai“.

Rugsėjo 29 - spalio 18: Uosto Juodvalkio fotografijų paroda ir knygos pristatymas apie Brown universitetą.

Spalio 24 - lapkričio 15: Audriaus Plioplų paroda „Literary and Philosophic Renderings“.

Lapkričio 21 - gruodžio 20: Raimundo Lapšio kristalo dirbinių paroda.

Audrius Plioplų dailės pasaulyje

Dr. Audrius Plioplų, anksčiau gyvenęs Washington, D.C., šiuo metu dirba savo profesijos — medicinos srityje Rochester, Minnesotai. Tačiau neapleidžia ir savo pamėgto kūrybinio meno pasaulio. Kaip žinome, „Draugo“ kultūriniam priede keliais atvejais jis buvo rašęs apie mažai kam žinomas M. K. Ciurlionio paveikslų išvykas į Vakarų Europą šio šimtmečio pradžioje. Gyvendamas Washington, dr. Audrius Plioplų savo dailės darbus gana aktyviai reikšėsi sostinės meno gyvenime, atkreipdamas į save spaudos dėmesį.

Chicago miesto centro lietuviškoje „Galerijoje“, 744 N. Wells St., Audrius Plioplų paroda, pavadinta „Literary and Philosophic Renderings“ bus atidaryta ateinančių rudenį nuo spalio 24 iki lapkričio 15 d.

TRISDEŠIMTASIS „DRAUGO“ ROMANO KONKURSA

1. Dienraštis „Draugas“ skelbia dailiosios prozos: romano, apsakos trisdešimtąjį konkursą. Rankraštus įteikti paskutinė data yra 1980 m. lapkričio 1 d.

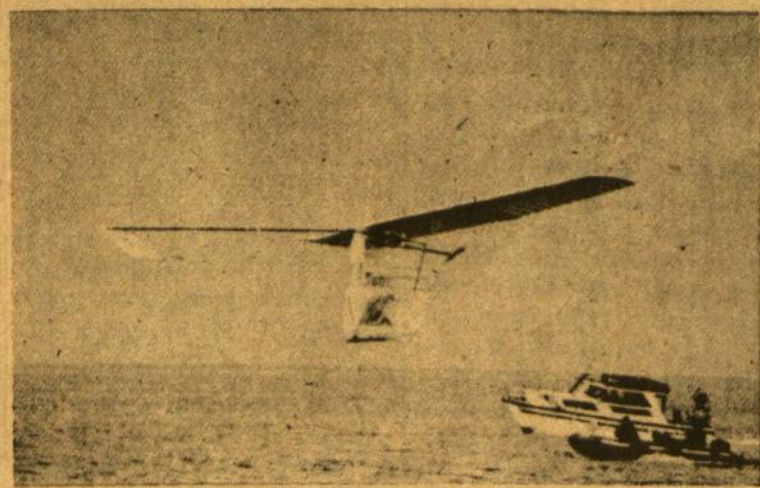
2. Geriausiojo kūrinio autoriui skiriama 2,000 dolerių premija. Mecenatai yra kun. dr. Juozas Prunskis (1,000 dol.) ir a. a. dr. Jonas Gliudelis (palkimas 1,000 dol.). Komisijai neradus tinkamo kūrinio, premija neskiriama.

3. Kūrinio siužetą patirėnka patys autoriai. Rankraštis turi būti parafas malinė, nemažesnis kaip 200 romanizmo formato puslapių.

4. Kūrinus siųsti adresu: Dailiosios prozos konkurso komisijai, Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

5. Sprendimo beabėskumui laiduoti autorius turi pasirašyti slapvvardžiu, o atskirame uždarme vokie pažymėti savo tikrąjį pavardę, ir adresą, telefoną, ten pat įrašant kūrinio antraštę ir pasirinktąjį slapvvardį. Teisėjų komisijai lūrinus premijuojant kūrinį, atidaromas tik laimėjusio autoriaus vokas.

6. Dvieju tūkstančių dolerių premiją gavęs autorius be papildomo honoraro pirmosios laidos teisę perleidžia „Draugui“, įskaitant teisę spausdinti dienraštyje ir išleisti atskiru leidiniu arba tik išleisti atskiru leidiniu. Premijos nepašaukus, autorius spausdinimo sąlygas nusprendžia su „Draugo“.

Žmogaus kojomis varomas lėktuvas „Albatros“ skrenda per Lamanio kanalą.

1979 birželio 23 d., 5:51 v. r. pasijūmėjęs dviratininkas Bryan